

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

04

Ročník XVII.
október - december
2023

NÁMESTIE SLOBODY BUDE ZELEŇŠIE, POZNÁME VÍŤAZA ARCHITEKTONICKEJ SÚŤAŽE

Strana 4 - 5

SAMOSPRÁVA

Cyklomost ponad rýchlostnú cestu R1
na Zvolenskej ceste sa stal realitou.

Strana 2

ROZHOVOR

Je potrebné posilňovať právomoci
miestnej i územnej samosprávy.

Strana 6

ZAÚJALO NÁS

Priestor pred Barbakánom počas
vianočných sviatkov skrášľi nový betlehem.

Strana 12

Ukončili sme stavebné práce na novej dominante

Stavebné práce na novom cyklomoste, ktorého architektonické a stavebné riešenie patrí podľa odborníkov na výstavbu nosných konštrukcií k najunikátnejším projektom v celej strednej Európe, boli na prelome októbra a novembra ukončené. Aktuálne sa nachádza v štádiu kolaudácie. Verejnosti by mohol byť sprístupnený do konca tohto roka. V zimných mesiacoch poslúži hlavne peším, s príchodom jari ho budú môcť naplno využívať aj cyklisti. Cieľom samosprávy je previesť po novom cyklomoste v mestskej časti Radvaň-Kráľová vedúcom ponad rýchlostnú cestu R1 bezpečne peších i cyklistov z jednej strany na druhú tak, aby nevznikali zbytočné dopravné kolízie a vytvorila sa logická spojnica jednotlivých častí mesta.

Cyklomost sa začína pri čerpacej stanici Tesco, smeruje ponad rýchlostnú cestu R1 až po predajňu automobilov Hyundai na Zvolenskej ceste. Cyklisti i peši sa budú môcť následne napojiť na chodník smerujúci popri protipovodňovej ochrane mesta do Iliaša, až sa dostanú na rodinnú cestičku Banská Bystrica – Sliač – Zvolen, ktorej realizáciu má vo svojich investičných zámeroch Banskobystrický samosprávny kraj. „Potrebu budovania cyklistickej infraštruktúry vnímame všetci.

Základnou myšlienkou, na ktorej roky pracujeme, je vybudovanie cyklotrás a ich prepojenie so všetkými mestskými časťami. Realizácia plánovaných cyklotrás nie je jednoduchá, vzhľadom na náročné procesy majetkovoprávných usporiadaní, a s tým súvisiace územné a stavebné konania. Cyklomost bol obrovskou príležitosťou získať mimorozpočtové zdroje v objeme viac ako 3 mil. eur, ktorú sme sa rozhodli využiť,“ hovorí primátor Ján Nosko. Cyklomost je dôležitým prvkom plánovanej cyklotrasy Hušták – Radvaň – Kráľová, na ktorú má samospráva spracovanú dokumentáciu pre stavebné povolenie. Táto cyklotrasa sa začne pri Euro-SC, povedie popri okresnom úrade, starom Tescu a cyklopriechodom cez Sládkovičovú ulicu prejde na Radvanskú ulicu. „Na konci Radvanskej ulice pribudne v budúcnosti podchod popod príjazdovú cestu smerujúcu na radvanský most. Tento zámer je v štádiu spracovania dokumentácie pre stavebné povolenie. O zdroje potrebné na jeho realizáciu sa chceme uchádzať z eurofondov. Kým sa tak stane, cyklistom i peším poslúži bezpečná obchádzková trasa v lokalite pri garážach. Celý priestor sme vyčistili od náletových drevín a obnovili sme asfaltový chodník. Pri čerpacej stanici Tesco budú mať následne cyklisti možnosť napojiť sa na dve cyklotrasy. Jedna povedie poza obchodný dom až k bývalému areálu ZVT s napojením na mestskú časť Podháj. Druhá vetva bude viesť po cyklomoste v smere do mestskej časti Iliaš,“ objasňuje Jakub Gajdošík, prvý zástupca primátora.

Foto: J. Fabo

Vstupná brána do mesta

Objekt cyklomosta má približne 203 metrov a po zotmení ho osvetľujú LED svetidlá. Samospráva nenechala nič na náhodu, oslovila aj odborníkov a zabezpečila skúšky na overenie protišmykovej odolnosti zrealizovaného povrchu cyklomosta. Technický a zkušební ústav stavební Praha, s. p., pobočka Brno, vypracoval protokol o skúške protišmykových vlastností povrchu a vyhodnotil ho ako bezpečný. „Nová lávka na vstupe do Banskej Bystrice prepája územie rozdelené rýchlostnou cestou. Komplikované miesto s množstvom obmedzení nás viedlo k návrhu visutej oceľovej konštrukcie so skloneným pylónom výšky 24,4 metrov, ktorý vynáša hmotu hlavnej časti mostovky s rozpätím 76,3 metrov pomocou závesov a visutých káblov. Cyklisti a chodci sa tvarovanými rampami dostávajú nad premostované prekážky a na východnej strane až na dotyk s riekou Hron. V konečnom dôsledku, zásadné obmedzenia v území a ústretový prístup zástupcov mesta vytvorili podmienky pre návrh a realizáciu súčasnej, logicky tvarovanej konštrukcie lávky, ktorá svojím prirodzeným a atraktívnym tvarom vytvára významný prvok

Foto: J. Fabo

v krajine,“ dopĺňa Stanislav Brtáň, vedúci projektant zo spoločnosti Link Projekt.

Stavba bola výzvou

Aj pre zhotoviteľa bola výstavba cyklomosta veľkou výzvou. Keďže montáž prebiehala nad rýchlostnou cestou, veľkosť jednotlivých dielcov cyklotrasy, ako aj postup montáže musel tomu prispôbiť. „Cyklistická lávka Hušták – Kráľová sa svojím tvarom a technickým riešením radí medzi výnimočné moderné stavebné diela a jej realizácia

vzbudzuje obdiv v očiach odbornej aj laickej verejnosti. Zhotoviteľ, spoločnosť INGSTE-EL, pristupoval od začiatku, s ohľadom na technickú náročnosť celej realizácie, k tomuto dielu s veľkým rešpektom. Predpokladom úspešného zvládnutia realizácie takéhoto náročného projektu bola dôsledná príprava. V tejto fáze prebiehali intenzívne rozhovory medzi projektantom diela, konštruktérmi a technologmi, ako aj inými zástupcami oddelenia výroby a montáže. Cieľom rozhovorov bolo, aby výsledná výrobná dokumentácia nielen vystihovala predstavy autora, ale zároveň umožňovala efektívnu výrobu a bezpečnú prepravu i montáž jednotlivých dielcov lávky,“ povedal Branislav Filo, riaditeľ divízie oceľových konštrukcií z INGSTE-EL, spol. s r. o.

Pripravujeme ďalšie projekty

Na realizáciu projektu získalo mesto ešte v roku 2021 nenávratný finančný príspevok v objeme 3,1 mil. eur. Z dôvodu pandémie, vojnového konfliktu, rekordnej inflácie a následného zdražovania stavebných materiálov sa celková suma vyšplhala na 4,4 mil. eur. Samospráve boli aj tieto dodatočné náklady z veľkej časti kompenzované z ďalších európskych a štátnych zdrojov vo výške 650-tis. eur. Mesto zároveň pracuje na ďalších projektoch cyklotrás, ktoré sú v rôznom štádiu rozpracovanosti. Ide napr. o cyklotrasu Sitnianska – Tatranská, cyklotrasu Námestie L. Štúra – Fončorda, cyklotrasu Námestie slobody – Sásová či Strieborné námestie – Senica.

Z. Marhefková

Informácie z mestského úradu

01. O kompost bude možné požiadať aj na budúci rok

Zodpovedné triedenie bioodpadu sa oplatí, nakoľko odmenou môže byť práve „čierne zlato“, ktoré je bohaté na organické látky. Kompost je zdrojom dusíka, fosforu, draslíka, horčíka, vápnika a stopových prvkov. Vhodný je na hnojenie záhrad, ovocných sádov, pri výsadbe stromov, okrasných drevín a trvaliek či pri zakladaní a pestovaní trávnikov. Od polovice októbra do konca novembra 2023 požiadať o kompost v Zbernom dvore na Zvolenskej ceste šesť stoviek Banskobystričanov. Celkovo tak do svojich záhrad odviezli 60 ton kompostu. O ten bude možné, prostredníctvom e-mailovej adresy kompostbb@mari- uspedersen.sk, požiadať aj na jar budúceho roka. O presnom termíne a spôsobe prevzatia kompostu budeme informovať na webe mesta a cez sociálne siete. *red*

02. Posilníme sociálne služby

Mestskí poslanci na novembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili návrh Akčného plánu na rok 2024. Na jeho tvorbe sa okrem zástupcov mesta podieľali aj všetci spolupracujúci partneri, ktorí zabezpečujú na území Banskej Bystrice služby v sociálnej oblasti. V budúcom roku sa prioritne zameriame na posilňovanie kvalitných terénnych a ambulantných sociálnych služieb v meste, aby sme všetkým, ktorí to potrebujú, umožnili čo najdlhšie zostať vo svojom domacom prostredí. Nemalá pozornosť bude naďalej venovaná aktívnym seniorom a našou snahou je rozšíriť i možnosť poskytovania odľahčovacej služby pre ľudí starajúcich sa doma o svojich najbližších s nepriaznivým zdravotným stavom. Okrem iného sa počíta aj s rozšírením sociálnej služby pre osoby v nepriaznivých životných situáciách. Pôjde o poskytovanie poradenstva pre všetkých klientov nachádzajúcich

sa v kríze, vrátane obetí domáceho násillia, ktorých počet v ostatných rokoch narastá. Navýši sa tiež počet intervencií poskytnutých prostredníctvom terénnej sociálnej služby krízovej intervencie pre obyvateľov v náročných životných situáciách, zo súčasných 150 na 400 za rok. V súčasnosti pripravujeme aj výstavbu dvoch zariadení pre seniorov zo štrukturálnych fondov. Aj vďaka nej rozšíri- me existujúce kapacity pre skôr narodených obyvateľov z takmer 160 o ďalších 24 miest.

Odbor sociálnych vecí, MsÚ BB

03. Nocľaháreň Večierka funguje už 30 rokov

Banská Bystrica bola pred tridsiatimi rokmi jedno z prvých miest na Slovensku, ktoré na svojom území zriadilo nocľaháreň pre ľudí bez domova a začalo sa venovať krízovej intervencii v sociálnych službách na profesio- nálny úrovni. V roku 1993 spojila samospráva sily spolu so Slovenským Červeným krížom (SČK), Územným spolkom Banská Bystrica, banskobystrickým okresným úradom a Slo- venskou katolíckou charitou, aby zriadili prvú nocľaháreň, vtedy ešte so sídlom na adrese Bočná ul. č. 9. Nocľaháreň Večierka je dodnes v gescii SČK a mesta. V rámci nej funguje ohrevňa (vykurovaný priestor), ktorá je v zimných mesiacoch sprístupnená pre ľudí bez domova v prípade potreby za dohodnu- tých podmienok. Nocľaháreň poskytla za tri dekády takmer 200-tisíc nocľahov tým, pre ktorých domov nie je samozrejmosť. Ľudia žijúci na ulici, ktorí chcú prijať pomoc, môžu využívať zariadenie spolu s ohrevňou aj počas tohtoročnej zimy. Na Štedrý deň si budú môcť pochutnať na tradičnej vianočnej kapustnici známej ako Dračí dych.

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ BB

04. Uvítania detí do života

V budúcom roku budeme pozývať na uvítania do života deti narodené v roku 2023 spolu s rodičmi a ich príbuznými pozvánkou adresovanou na adresu matky dieťaťa. Ak sa nebudú môcť rodičia s deťmi dostaviť na pozvaný termín, prosíme o zaslanie spätnej informácie na kontakty uvedené v pozvánke. Súčasťou uvítania bude aj prezentácia Verejnej knižnice Mikuláša Kováča a plaveckých jasličiek Húsatká, ktoré pripravili darčeky a pozvánku na voľnočasové aktivity. Deti narodené v roku 2022 je naďalej možné prihlásiť na uvítanie do života telefonicky na číslach 048/4330 721 a 048/4330 720, ako aj e-mai- lom na adrese janka.demska@banskabystrica.sk a marta.cellarova@banskabystrica.sk. Deti budú uvítané do života v Cikkerovej sieni historickej Radnice na Námestí SNP 1.

Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, MsÚ BB

05. Zmeny otváracích hodín počas sviatkov

Klientske centrum, ako aj Matričný úrad a ohlasovňa pobytu MsÚ budú mať v období vianočných a novoročných sviatkov zmenené úradné hodiny. V piatok, 22. decembra 2023 je možné ich služby využiť od 7:30 do 12:00 h. V posledný piatok tohto roka, 29. decem- bra 2023 bude zatvorené. Od 2. januára 2024 budú úradné hodiny zabezpečované v ob- vyklom prevádzkovom čase, ktorý je uverej- nený na webe mesta.

Oddelenie prvého príjmu – KC, MsÚ BB

06. Obnovená cesta v Kostiviarskej

Krok po kroku sa samospráva snaží zlepšo- vať stav chodníkov a ciest na území mesta. Jedným z novo zrekonštruovaných úsekov je Jelšová ulica v Kostiviarskej, na ktorej bol komplexne vymenený asfaltový povrch. Ide o investíciu, ktorú mesto zrealizovalo z fi- nančných prostriedkov určených pre mestské časti. Rozhodujú o nich poslankyne a poslan- ci daných volebných obvodov spolu s obyva- teľmi, ktorí majú zastúpenie v občianskych radách. Dobrou správou pre obyvateľov Kos- tiviarskej je i fakt, že mesto má už všetky po- trebné dokumenty na začatie územného ko- nania pre výstavbu nového chodníka pozdĺž frekventovanej Kostiviarskej cesty. *red*

07. Získali sme titul ENVIROMESTO 2023

Slovenské mestá mali počas tohto roka mož- nosť zapojiť sa do národného ocenenia, ktoré podporuje samosprávy v aktívnom a praktic- kom uplatňovaní ich environmentálnej po- litiky. V aktuálnom 4. ročníku súťažila silná jedenásťka miest z celého Slovenska. Lau- reátom ocenenia ENVIROMESTO 2023 sa stala Banská Bystrica. Národná hodnotiacia komisia nášmu mestu titul udelila za syste- matický rozvoj environmentálnych oblastí a participáciu všetkých skupín obyvateľstva pri plánovaní a realizácii environmentálnych projektov. Rovnako aj za vytváranie strate- gických partnerstiev s organizáciami rôzneho zamerania. Vyhlasovateľom národného oce- nenia je Ministerstvo životného prostredia SR a organizátorom Slovenská agentúra ži- votného prostredia. *red*

Poznáme budúcu podobu druhého najväčšieho námestia v meste

Novú mestotvornú, sociálno-spoločenskú a environmentálnu úlohu má po revitalizácii a modernizácii plniť Námestie slobody. Celkovo ide o územie s rozlohou približne 4,2 ha. V apríli tohto roka samospráva vyhlásila medzinárodný urbanisticko-architektonicko-krajinársky súťažný dialóg na komplexné riešenie námestia a jeho okolia. Územie, ktoré je súčasťou Centrálnej mestskej zóny, sa z väčšej časti nachádza v ochrannom pásme Pamiatkovej rezervácie Banská Bystrica. Zo štyroch súťažných tímov, ktoré postúpili do druhej etapy, medzinárodná odborná komisia vybrala víťaza a stanovila poradie na ďalších miestach. Najvyššie hodnotenie získal architektonický ateliér BETWEEN z Bratislavy. Obnova má dodať celému územiu identitu, podporiť jeho funkčnú logiku, charakter a vizuálne ho zjednotiť. Vznikne tak nová bezpečná, bezbariérová, mestotvorná a vizuálne atraktívna centrálna lokalita Banskej Bystrice.

Nový návrh autobusových zastávok

Územie Námestia slobody začína Pamätníkom SNP a parkom pod ním, dláždenými plochami medzi hotelom Lux, Domom kultúry, bytovým domom a bankou. Po prenutí komunikáciou pokračuje bývalým pamätníkom V. I. Lenina a plochami parkovej zelene na území Sídlika. Samospráva sa dlhodobo usiluje o celkovú obnovu uvedeného územia, hlavne priestranstva pred Domom kultúry, ako aj parkoviska pred bývalou Dopravnou bankou. Ide o významnú kompozičnú os v štruktúre mestského prostredia s množstvom miest záujmu s vysokou návštevnosťou. Je súčasťou priameho pešieho spojenia hlavnej železničnej stanice a autobusovej stanice s historickým jadrom a jeho okolím. Spolu so Strieborným námestím a Štadlerovým nábrežím tvorí trojicu najväčších prestupných uzlov mestskej a prímestskej hromadnej dopravy. „Križenie motorovej dopravy a intenzívneho pešieho pohybu je ťažiskovým problémom námestia z pohľadu bezpečnosti chodcov a cyklistov, a tiež z pohľadu plynulosti cestnej premávky. Celý priestor námestia nemá identitu, nie je jednoznačne vymedzený. Charakter existujúcej zástavby je rôznorodý. V území chýbajú koncepčne umiestnené pešie plochy, a aj hlavný peší ťah prepájajúci námestie s historickým centrom. Som rád, že sa nám za pomoci medzinárod-

nej komisie a prizvaných expertov podarilo vybrať skúsený tím, ktorý dá Námestiu slobody novú tvár. Opravené cesty a chodníky, bezpečnejšie priechody pre chodcov, zrekonštruované autobusové zastávky a viac zelene. To všetko požadovali v celom priestore Banskobystričania, ktorí sa ešte vo februári 2021 zapojili do dotazníkového prieskumu organizovaného mestom. Teším sa, že ich, ale aj naše predstavy o tom, ako by malo Námestie slobody vyzerieť, sa stanú skutočnosťou,“ konštatuje primátor Ján Nosko.

Nel'ahké zadanie

Vyriešiť priestorové a funkčné problémy, povýšiť a podporiť význam hlavnej kompozičnej osi vedenej v smere východ – západ a vrcholiacej Pamätníkom SNP bolo zámerom súťažného zadania. V rámci 1. etapy sa do súťažného dialógu zapojilo dvanásť renomovaných architektonických ateliérov zo Slovenska, Českej republiky, Veľkej Británie a Nemecka. Na hodnotiacom zasadnutí komisie bola začiatkom júna tohto roka na základe kritérií kvality a zoznamu referenčných projektov vybraná štvorica tímov. Počas 2. etapy súťažného dialógu štyri úspešné architektonické ateliéry predstavili hodnotiacej komisii a prizvaným expertom koncepty riešenia rekonštrukcie aj dlhohodobej vízie Námestia slobody. „Z urbanisticko-architektonického hľadiska ide o mimoriadne zložitú územie s komplikovaným zadáním. Preto sme pre hľadanie zhotoviteľa návrhu a následnej projektovej dokumentácie zvolili formu súťažného dialógu. Tá nám umožnila v nie-

koľkých postupných krokoch vybrať si kvalitného a skúseného partnera, ktorý predložil najlepší návrh a najlepšie zvládol dialóg so širokým spektrom odborníkov a expertov. Verím, že výsledkom bude nový centrálny pobytový verejný priestor mesta s kvalitným námestím, ktoré v synergii s obnoveným Domom kultúry vytvorí atraktívny bod na mape Slovenska a strednej Európy,“ poznamenal Martin Pavelek, architekt mesta.

Tímy predložili kvalitné návrhy

Odborná komisia zložená z domácich i zahraničných odborníkov zhodnotila, že všetky návrhy jasne, funkčne a priestorovo zadefinovali jednotlivé časti celého riešeného územia. Veľmi jednoznačne vymedzili budúce Námestie slobody ako hlavný zhromažďovací priestor v predpolí Domu kultúry a VÚB banky. „Cenné územie námestia svoj potenciál naplní po realizácii rekonštrukcie Domu kultúry. Symbolizácia a prepojenie urbanisticky výnimoč-

Pribudne priestor na organizovanie rôznych podujatí

ného územia Parku pod Pamätníkom SNP a budúceho živého predpolia Domu kultúry môže byť urbanisticky jedinečná aj v rámci širšieho medzinárodného kontextu. Námestie získa novú, oveľa humánnejšiu mierku, podstatne viac zelene, prepojenie na Park pod Pamätníkom SNP či postupné stíšenie dopravy v okolí Domu kultúry,“ uviedol architekt Martin Paulíny, člen hodnotiacej komisie. Banská Bystrica získala podľa Branislava Šarmíra, sekretára súťažného dialógu, štvoricu veľmi kvalitných návrhov, ktoré vychádzajú z rovnakého zadania, no každý sa na riešenie pozerá trochu inak. „A o tom je súťažný dialóg. Patrí k náročnejším postupom vo verejnom obstarávaní. Hodí sa na zložité zadania, pri ktorých hľadáme ideálny spôsob ako uspokojiť naše potreby, respektíve potreby mesta. Cestu k cieľu sme nastavili od výberu postupujúcich tímov do druhej etapy, cez úvodnú konferenciu, predstavenie konceptu až k prezentácii návrhu riešenia spolu s cenovou ponukou. Od druhej etapy všetko

tonického tímu BETWEEN. „Architekti z tohto tímu dokázali zapracovať a výborne rozvinúť odporúčania komisie a odborných expertov bez toho, aby stratili pôvodnú kvalitnú myšlienku z fázy konceptu. Priestor námestia je vyvážený a novonavrhnutý park sa javí ako dobre dostupný a prístupný pre všetkých, teda taký, aký by mestský, urbánny park mal byť,“ povedal taliansky architekt Mauro Mandelli, člen hodnotiacej komisie. Hlavná idea postupnej premeny námestia spočíva v reorganizácii a hierarchizácii jednotlivých častí širšieho kontextu mestskej Triedy SNP. Aktívne plochy Domu kultúry, predpriestory základnej, strednej školy a internátu striedajú pasívne, pokojné a parkové plochy ako predpolia obytných blokov, ale aj Pamätníka SNP. „Na diaľnici silnej urbanistickej osi sú naviazané mikropriestory rôzneho charakteru, ktoré priečne prepájajú okolitú štruktúru mesta. Samotný Dom kultúry je výrazne zapojený do koncepcie verejnej plochy. Priestory átria a foyeru majú potenciál sa v budúcnosti stať aktívnou a atraktívnou súčasťou živého námestia, ktoré dokáže variabilne obsluhovať množstvo rozličných podujatí,“ hovorí Tomáš Hanáček, architekt z tímu BETWEEN. Podľa jeho slov, bohatá výsadba stromov a redukcia spevnených plôch reagujú na potrebu zabezpečenia ekologickej stability územia.

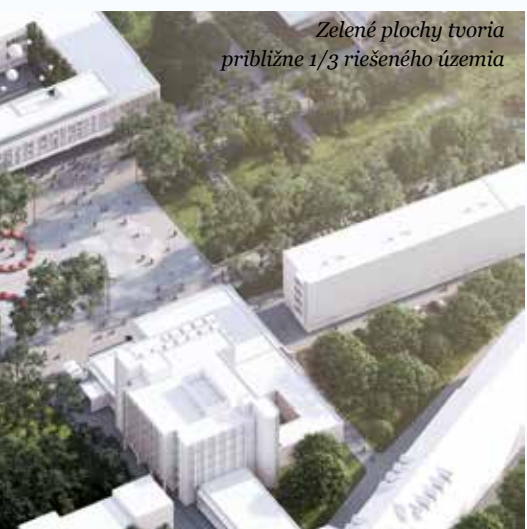

Existujúce betónové plochy sa zmenia na zelený park

„Voda je veľmi dôležitým motívom v návrhu, ktorý dotvára celkovú identitu miesta. Nová vodná plocha v rámci námestia reaguje na jeho funkčnú náplň. Nesie pomyselný odkaz prítomnosti vodného elementu v území, a to Rudlowského potoka. Zároveň je poňatá variabilnou a nenásilnou formou. Úprava jazdných pruhov, nová cyklotrasa, vytvorenie nájazdov s predláždením, presun a redizajn zastávok MHD podporujú upokojenie, poľudšťujú a upravujú organizáciu dopravy v tomto území,“ dodáva Tomáš Hanáček.

Nenechajte si ujsť výstavu

Druhé miesto v súťažnom dialógu získal ateliér LOCVS. Ďalšia pozícia patrí skupine uchádzačov Tři.Čtrnáct architekti a Atelier RAW a štvrté miesto obsadila skupina uchádzačov Till Rehwaldt a momentura. Výstupom súťažného dialógu bude zmluva s úspešným uchádzačom, ktorý mestu Banská Bystrica poskytne komplexné služby architekta na projektové práce na revitalizáciu námestia. Návrhy všetkých štyroch tímov je možné vidieť na výstave, ktorá na prvom poschodí historickej Radnice na Námestí SNP 1 potrvá do 14. decembra 2023.

Zelené plochy tvoria približne 1/3 riešeného územia

Vizualizácie: architektonický tím BETWEEN

prebiehalo vo vzájomnom načúvaní a dialógu,“ doplnil Branislav Šarmír.

Navrhli najlepšie riešenie

V súťažnom dialógu komisiu najviac zaujal návrh a koncepčný prístup architektonického ateliéru BETWEEN, ktorý získal najvyššie hodnotenie. Ich nosnou myšlienkou je návrat k ľudskej mierke, podpora lokálnej identity a histórie, užívateľská flexibilita a adaptabilita na klimatické zmeny. „Samotné zadanie revitalizácie bolo z viacerých pohľadov veľmi náročnou výzvou. Spoločenský kontext miesta, identita priestoru reprezentujúca minulosť a budúcnosť zároveň. Intenzívne sme preverovali viaceré varianty ako zvládnuť formovanie priestoru tak, aby sme ho pomyslene zmenšili a vrátili sa k ľudskej mierke. Na druhej strane sme nechceli do priestoru vnášať nové priestorové elementy, ktoré by prerušovali jednoznačnú čitateľnosť konceptu,“ uviedla Katarína Fejo, z architek-

Nahliadnutie do minulosti

Miesto, na ktorom, okrem iných, stojí aj Dom kultúry, bolo na začiatku 20. storočia mimo jadrového územia Banskej Bystrice a malo vo väčšej miere prírodný charakter. Išlo o riečnu nivu s meandrami koryta rieky Hron. Po 2. svetovej vojne sa mesto, vrátane daného územia, začalo rozširovať. Prispel k tomu výrazný rozvoj priemyslu a s ním spojený nárast počtu obyvateľov. Potrebné boli ďalšie plochy pre novú výstavbu. Prišlo čokoľ sa aj k využitiu územia niekdajšej riečnej nivy. Na širokej rovine, v časti bližšie k železničnej stanici, vyrástol v 50. rokoch obytný súbor „Pri stanici“. Uvažovať sa začalo o formovaní priestoru medzi historickým mestom, týmto novým obytným súborom a riekou. Do výnimočne položeného priestoru bol umiestnený Pamätník SNP, historicky spojený s Banskou Bystricou. S riešením prišli vo svojom návrhu profesor Emanuel Hruška a docent Milan Kodoň. Návrh vzišiel ako víťazný zo súťaže na Pamätník SNP v Banskej Bystrici v roku 1959, získal I. cenu v urbanistickom riešení. „Podstata ich návrhu spočívala vo vytvorení pokojnej mestskej zóny, ktorej jadrom by bol mestský park a naň nadväzujúce nové kultúrno-spoločenské centrum. Autori vychádzali z tvaru terénu a prírodného charakteru

miesta. Pamätník a Múzeum SNP situovali v západnej časti územia na terénnej terase, vyvýšenej nad okolím o osem metrov. Tým sa stal prirodzenou dominantou územia, vynímajúcou sa nad masívom zelene nového mestského parku. Kultúrno-spoločenské centrum umiestnili vo východnej časti územia. Kompozične tak uzatvára obytný súbor a tvorí prepojenie medzi ním a parkom. Z územia vylúčili dopravu, možný bol iba peší pohyb. Hlavnú kompozičnú os vytýčili v smere východ – západ. Takto orientovaná os rešpektuje terénny reliéf a zregulované koryto rieky,“ objasňuje architektka Katarína Andrášiová vo výskumnej práci Neskorá moderna – reflexia vybraných diel, ktorú podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia. Riešením celého Námestia slobody sa zaoberal aj architekt Jozef Chrobák, autor Domu kultúry. Pôvodný návrh E. Hrušku a M. Kodoňa ďalej rozpracovával. Oproti Domu kultúry navrhol banku a obchody. Priestor tiež oživil mestotvornými aktivitami s viacerými funkciami a na východnej strane námestia navrhol v spolupráci so sochárom Miroslavom Ksandrovičom pomník V. I. Lenina.

M. Strelec

Uplynulé mesiace boli pre nás turbulentné

Rok 2023 sa pomaly blíži ku koncu, a to je čas na bilancovanie. Nielen o tom aký bol, sme sa porozprávali s primátorom Jánom Noskom.

Foto: MŠÚ BB

■ Po kovidovom období, náraste cien komodít, energetickej kríze a pretrvávajúcom vojenskom konflikte na Ukrajine nás v tomto roku zastihla migračná kríza, s ktorou sa museli popasovať hlavne samosprávy. Štát opäť absentoval, a nie je to prvýkrát, čo museli tak dôležitú problematiku riešiť mestá a obce viac-menej vo vlastnej rézii. Ako migračnú krízu zvládlo naše mesto?

Migračnú krízu sa nám podarilo zvládnuť veľmi dobre. V spolupráci so Slovenským Červeným krížom a Centrom materiálnej pomoci sme dokázali v zariadení Prístav vytvoriť priestor, kde bol s príchodom zimy migrantom poskytnutý pobyt v teple, až do ich odchodu z Banskej Bystrice. Spolupráca so všetkými zložkami, ktoré nám boli nápomocné, bola na výbornej úrovni. Nezaznamenali sme žiadne incidenty vo vzťahu k obyvateľom, a ani narušenia verejného poriadku. Samosprávy, vrátane tej našej, opäť ukázali, že vedia takúto situáciu zvládnuť.

■ Počas tohto roka mesto uspelo s BBSK v dražbe, spoločne sme získali Dom kultúry a spoznali víťaza revitalizácie Námestia slobody. Napreduje aj výstavba parkovacieho domu pri mestskom úrade. Podarilo sa dokončiť cyklomost ponad rýchlostnú cestu R1, opäť je v plnej prevádzke krematórium, opravili sa ďalšie cesty. To je len časť dokončených projektov. Z Vášho pohľadu, čo považujete za najväčší úspech, ktorý sa samospráve podarilo zrealizovať?

Mám radosť z každého projektu, ktorý sa nám podarí úspešne sfinalizovať. Či je to cyklomost alebo dokončenie krematória, ktoré bolo naozaj behom na dlhú trať. Nemale finančné prostriedky sme investovali do dopravnej infraštruktúry. Teším sa z toho, že príprava projektových zámerov pre ďalšie programové obdobie napreduje. Poznáme i víťaza súťažného

ho dialógu na revitalizáciu Námestia slobody. V súčasnosti rokujeme taktiež s víťazom súťaže na obnovu mestského parku. Pracuje sa na Zelených sídliskách. Ide o projekty, ktoré pri dobrej konštelácii dokážeme v novom programovom období zrealizovať. Dokončila sa aj prvá etapa výstavby polopodzemných kontajnerov. Samozrejme pracujeme už na ďalšej a pripravujeme prierezovo projekty pre každú oblasť, aby sme mohli v novom programovom období čerpať čo najviac financií zo zdrojov Operačného programu Slovensko.

■ Za sebou máme volebný rok. Únia miest Slovenska i Združenie miest a obcí Slovenska viackrát kritizovali štát, že presúva svoje kompetencie na „plecia“ samospráv. Čo by sa v tejto veci malo zmeniť?

Samosprávy už dlhodobo apelujú na štát, že financovanie miest a obcí je nedostatočné. Opakovane dochádza k výpadkom z podielových daní, čo samozrejme vytvára samosprávam obrovský problém pri zostavovaní rozpočtov. Inak tomu nie je ani tento rok. Uvítali by sme, keby bolo zmenené financovanie samospráv a „upratali“ sa kompetencie v rámci vyšších územných celkov, miest a obcí. Decentralizácia je v tejto chvíli kľúčová. Je potrebné posilňovať postavenie a právomoci miestnej i územnej samosprávy.

■ Diskutovanou témou v roku 2023 bol návrh a následne aj schválenie zonácie Národného parku Veľká Fatra, ktorého územie zasahuje aj do banskobystrických mestských lesov. Mesto Banská Bystrica spolu s ďalšími samosprávami upozorňovalo, že celý proces sa uskutočňoval neodborne, v časovej tiesni, v rozpore s vyhláseniami vládnych predstaviteľov a zástupcov Štátnej ochrany prírody. Bude mesto požadovať nápravu?

Projekt zonácie Národného parku Veľká Fatra sme veľmi pozorne sledovali i s ďalšími dotknutými samosprávami. Nie sme proti ochrane prírody. Aj mesto Banská Bystrica v súčinnosti s mestskými lesmi rozšírilo územie, ktoré by chcelo chrániť. Podmienky, ktoré zo zonácie vyplynuli pre všetkých dotknutých účastníkov, však neboli prerokované. Celý prípravný proces sa neuskutočnil na odbornej úrovni. Pracovný materiál sme pripomienkovali v časovej tiesni. Dotknuté samosprávy podpísali memorandum o spoločnom postupe a vyjadrili v ňom zásadné nesúhlasné stanovisko s takýmto postupom.

Verím, že nová vláda diskusiu k zonácii opäť otvorí. Je potrebné prijať rozhodnutia, ktoré na desiatky rokov vytvoria také podmienky, s ktorými budú stotožnené samosprávy i dotknutí vlastníci s tým, že naozaj prírodu dokážeme chrániť a starať sa o ňu spôsobom, aby sme v nej nenarušili rovnováhu.

■ V meste pod Urpínom sa pracuje na príprave parkovacej politiky. Čo všetko tomu predchádzalo a vieme čitateľom povedať, kedy by mohlo byť spustené regulované parkovanie?

Parkovacia politika je v príprave. Na odbore územného plánovania máme už finálne spracované niektoré lokality. Na ďalších pracujeme. Našou ambíciou je postupne tento proces spustiť v priebehu druhého a tretieho kvartálu budúceho roka. Potrebujeme k tomu zabezpečiť softvérové a iné technické vybavenie. Pracujeme na príprave všeobecne záväzného nariadenia o parkovacej politike v meste.

■ Po minuloročnom EYOF-e a tohtoročnom P-T-S mítingu bude Banská Bystrica v júli 2024 aj dejiskom Majstrovstiev Európy v atletike do 18 rokov, na ktorých sa očakáva účasť okolo 1 000 športovcov. Čo podľa Vás láka organizátorov pripravovať podujatia práve v srdci Slovenska?

Banská Bystrica dokázala pred a počas EYOF-u vytvoriť kvalitnú športovú infraštruktúru, ktorá umožňuje organizovať aj veľké medzinárodné podujatia. Verím, že mládežnícke majstrovstvá v atletike prilákajú nielen mnoho atlétov, ale i verejnosť, ktorá má k tomuto športu vzťah. Budem rád, ak aj do budúcnosti bude záujem o organizovanie podobných akcií v meste pod Urpínom. Netreba zabúdať, že okrem športovej infraštruktúry disponuje Banská Bystrica veľmi lukratívnou polohou v srdci Slovenska.

■ O pár dní na dvere zaklopú Vianoce. Čo by ste zaželi našim čitateľom, obyvateľom a návštevníkom mesta?

Máme za sebou turbulentné obdobie spojené s prebiehajúcou vojnou na Ukrajine, s parlamentnými voľbami a s migračnou krízou. Všetkým želim veľa zdravia a pokoja v rodinách. Prial by som si, aby sa spoločnosť zomkla a spojila. Aby sme sa nepolarizovali a urobili všetko pre to, aby sme spoločnými silami dokázali posúvať nielen naše mesto, ale aj Slovensko ďalej k lepším a úspešnejším dňom.

M. Strelec

Máme najmodernejšie kremáčné zariadenie

Banskobystrické krematórium bolo dlhodobo v zlom stave. Kremáčné pece desiatky rokov fungovali na hrane životnosti a ich údržba bola čoraz ťažšia po technickej i finančnej stránke. Vedenie mesta sa preto rozhodlo vyčleniť v mestskom rozpočte potrebné financie a po dlhých rokoch tento náročný projekt zrealizovať. Samospráva spočiatku nemala šťastie na spoľahlivého partnera. Nakoniec sa našiel zhotoviteľ, ktorému sa podarilo vybudovať nové kremáčné pece s najmodernejšou technológiou na Slovensku. Tie v súčasnosti fungujú v režime skúšobnej prevádzky.

Samospráva začala pripravovať celkový zámer rekonštrukcie kremáčných pecí v roku 2016. Príprava podkladov a projektu bola časovo náročná, no napokon v roku 2018 vyústila do vyhlásenia verejného obstarávania a do schválenia úveru vyčleneného na tento účel mestským zastupiteľstvom vo výške 1,45 mil. eur. Vo verejnom obstarávaní Záhradnícke a rekreačné služby (ZAaRES) ako správca a prevádzkovateľ krematória vysúťažil zhotoviteľa s dlhoročnými skúsenosťami. „Počas rozbehutej rekonštrukcie vysúťažiený zhotoviteľ skrachoval a stavebné práce v roku 2020 zastali. Dali sme si preto vypracovať znalecký posudok, v akom štádiu rozpracovanosti sa rekonštrukcia kremáčných pecí nachádza a začali sme hľadať nového partnera, ktorý by začaté práce dokončil. Treba povedať, že mesto sa dostalo do ťažkej situácie, pretože nájsť niekoho, kto by na začaté rekonštrukčné práce nadviazal, a zároveň prevzal záruku za celé dielo, bolo náročné. Vďaka dobre nastaveným zmluvným podmienkam, za nespĺnenie zmluvy bola voči zhotoviteľovi uplatnená zmluvná pokuta, ktorú sme si započítali s cenou za čiastočne vykonané rekonštrukčné práce v súlade s vypracovaným znaleckým posudkom,“ hovorí Ivan Šabo, riaditeľ ZAaRES-u. Pred

tromi rokmi sa našiel ďalší partner, ktorý vyhlásil, že je schopný v rekonštrukcii pokračovať a dokončiť ju. Situáciu na oboch stranách komplikovalo obdobie koronavírusu, počas ktorého bola obmedzená mobilita ľudí a zahraničné úrady nefungovali naplno. Priame rokovacie konanie musela napokon mestská organizácia ZAaRES v roku 2021 ukončiť, pretože poľská spoločnosť nespĺnila podmienky účasti, a aj napriek opakovaným výzvam nepredložila požadované doklady a vysvetlenia. Mesto tak v roku 2022 do tretice začalo hľadať nového partnera a prostredníctvom trhových konzultácií oslovilo niekoľko renomovaných spoločností zameraných na tento špecifický druh služieb. „K zlyhaniu nedošlo na strane mesta, ale na strane dodávateľských spoločností. Teší ma, že do tretice sme našli partnera z Talianska, spoločnosť GEM-Matthews International S. r. l., ktorej sa podarilo vyrobiť, dodať a inštalovať do nášho krematória, na Slovensku rozhodne najmodernejšie, kremáčné pece s potrebnou technológiou,“ konštatuje primátor Ján Nosko. Žiadosť o povolenie skúšobnej prevádzky kremáčných pecí bola podaná na Okresný úrad (OÚ) Banská Bystrica začiatkom septembra 2023. Po jej kladnom vybavení pricestovali zástupcovia talianskej spoločnosti v prvej polovici októ-

Foto: MdB BB

bra do mesta pod Urpínom, aby kremáčné pece spustili. V rámci skúšobnej prevádzky sa realizovalo oprávnené akreditované meranie emisií za účelom preukázania dodržiavania určených emisných limitov, zisťovania množstva vypúšťaných znečisťujúcich látok a dodržiavania všeobecných podmienok prevádzkovania. Na základe vyhodnotenia výsledkov oprávneného merania ZAaRES požiada OÚ o povolenie trvalej prevádzky kremáčných pecí. V súvislosti s realizáciou ich dodávky a súvisiacich stavebných prác, bolo začaté i kolaudačné konanie na stavbu „rekonštrukcia krematória – 1. etapa“.

Z. Marhefková

Pripravili sme príručku o sociálnych službách

Banská Bystrica patrí k mestám, v ktorých je poskytované široké spektrum sociálnych služieb. Okrem zariadení zriadených samosprávou, zabezpečujú pomoc pre ľudí odkázaných na sociálne služby aj občianske združenia, neziskové a cirkevné organizácie, ako i fyzické osoby a súkromné subjekty. Praktický Poradca a sprievodca sociálnymi službami v meste Banská Bystrica a okolí čitateľa naviguje správnym smerom pri výbere sociálnej služby, ktorá mu pomôže riešiť vzniknutú životnú situáciu. Na jednom mieste zosumarizované užitočné informácie, spolu s kontaktmi na poskytovateľov sociálnych služieb v meste a blízkom okolí, sú ideálnou pomôckou pre každého obyvateľa. Pridanou hodnotou je informácia aj o bezbariérovosti konkrétneho zariadenia, čo ocenia najmä osoby so zníženou mobilitou. „Praktická publikácia obsahuje šesť častí. Prvá oboznámi čitateľa so základnými informáciami o sociálnych službách. Zároveň poskytuje návod ako o ňu po-

Foto: MsÚ BB

žiadať. Druhá časť informuje o jednotlivých druhoch sociálnych služieb spolu s kontaktnými údajmi na ich poskytovateľov v meste. V tretej časti sa píše o sociálnom poradenstve a sociálnej rehabilitácii. Kontakty na regeneračno-rekondičné služby, ošetrovateľskú starostlivosť či komunitné centrá sú súčasťou štvrtej kapitoly,“ poznamenala Ivana Kružliaková, vedúca Odboru sociálnych vecí MsÚ v Banskej Bystrici. Piata časť brožúry

sa sústreďuje na pôsobenie inštitúcií štátnej správy i samosprávy. Taktiež aj na realizáciu rôznych programov v sociálnej oblasti, a to od subjektov venujúcich sa sociálno-právnej ochrane detí až po organizácie poskytujúce služby pre obyvateľov z marginalizovaných rómskych komunít. Prehľad o obciach banskobystrického okresu, ktoré poskytujú konkrétnu sociálnu službu sú súčasťou poslednej časti. Poradcu a sprievodcu sociálnymi službami môžu záujemcovia nájsť na webe mesta v sekcii „sociálna pomoc“. Súčasne aj v interaktívnom mapovom prostredí GISPLAN, ktoré poskytuje informácie prostredníctvom digitálnych máp. V systéme si stačí jednoducho a rýchlo vyhľadať konkrétne zariadenie sociálnych služieb a dostať sa k jeho GPS súradniciam, ako aj k základným údajom, vrátane telefónneho a e-mailového kontaktu. Príručka je zároveň k dispozícii i v Klientskom centre mestského úradu.

M. Strelec

Harmonogram zberu odpadu v roku 2024

Nadrozmerňý odpad

Medzi nadrozmerňý (objemný) odpad patrí nepotrebný nábytok, dvere, staré okná, nádoby, koberce, sanitárne vybavenie (WC misa, umývadlo, vaňa), plechové rúry a pod. Uvedený odpad sa z dôvodu veľkých rozmerov nedá uložiť do klasických zberných nádob. V predvečer určeného termínu zberu je možné položiť ho ku zberným nádobám na zmesový komunálny odpad. Apelujeme na obyvateľov, aby z dôvodu zabezpečenia čistoty mesta a efektivity systému zberu komunálneho odpadu dodržovali termíny zberu príslušné pre

ich ulicu a základné podmienky nakladania s odpadom. V prípade vzniku potreby zbavenia sa ho mimo termín zberu, je možné využiť celoročnú možnosť jeho bezodplatného odovzdania v Zbernom dvore v Radvani na Zvolenskej ceste. Nadrozmerňý odpad je potrebné ukladať ku klasickým zberným nádobám výhradne jeden deň, t. j. vo štvrtok (v prípade termínov zberu: 4. 7. a 31. 10. v stredu) pred určeným termínom zberu. Upozorňujeme, že medzi nadrozmerňý odpad nepatrí stavebná suť, panely, tehly, dlažba, pneumatiky, elek-

trospotrebiče, ako sú mikrovlnné rúry, elektrické kosačky, variče, chladničky, televízory či kopírovačky. Taktiež ani tlačiarne, batérie a drobný komunálny odpad vo vreciach alebo v krabiciach, ktorý sa nemá ku kontajnerom ukladať. To isté platí aj o rôznych druhoch drobného odpadu, vrátane zaváranín, potravín, ale i odevov, obuvi, športových potrieb (korčule, lyžiarky, lyže), akvárií, kníh a pod. Všetky spomínané veci zvyčajne zanechávajú znečistené stojisko a verejné priestranstvo.

Centrum, Uhlisko, Sídliisko, Fortnička, Majer, Šalková, Senica, Graniar, Karlovo, Jesenský vršok, Medený hámor, Belveder, Slnčné stráne, Laskomer, Trosky, ulice: Prof. Sárú, Horné záhrady	Každý PRVÝ PIATOK v mesiaci (výnimkou sú štvrtky)	5. 1., 2. 2., 1. 3., 5. 4., 3. 5., 7. 6., 4. 7., 2. 8., 6. 9., 4. 10., 31. 10., 29. 11.
Radvaň, Kráľová, Iliaš, Rakytovce, Kremnička, Stupy, Pršianska terasa, Suchý vrch, Fončorda – 1. časť: ulice: Mládežnícka, Družby, Okružná, Wolkerova, Gorkého, Nové Kalište, Jilemnického, Sadová, Nešporova, Kpt. Nálepku, Švermova, Cesta na štadión, Hutná	Každý DRUHÝ PIATOK v mesiaci	12. 1, 9. 2., 8. 3., 12. 4., 10. 5., 14. 6., 12. 7., 9. 8., 13. 9., 11. 10., 8. 11., 6. 12.
Podlavice, Skubín a Fončorda – 2. časť: ulice: Tulsá, Moskovská, Vršacká, Oreburská, Zadarská, Internátna, Nová, Slnčná, Bagarova, Jazmínova, Tichá, Zelená, Havranské, Spojová, Šalgotarjanska, THK, Kvetinová	Každý TRETÍ PIATOK v mesiaci	19. 1, 16. 2., 15. 3., 19. 4., 17. 5., 21. 6., 19. 7., 16. 8., 20. 9., 18. 10., 15. 11., 13. 12.
Rudlová, Sásová, Kostiviarska, Jakub, Uľanka, Nový svet	Každý ŠTVRTÝ PIATOK v mesiaci	26. 1., 23. 2., 22. 3., 26. 4., 24. 5., 28. 6., 26. 7., 23. 8., 27. 9., 25. 10., 22. 11., 20. 12.

Biologicky rozložiteľný odpad

Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) tvorí najväčší hmotnostný podiel z komunálneho odpadu. Jeho triedený zber je dôležitý najmä z environmentálneho dôvodu. Zníži sa tým množstvo ukladaného odpadu na skládke a zároveň i tvorba skleníkového plynu (metánu). Zber BRO od rodinných domov (IBV) pomocou 240 l nádob hnedej, resp. červenej

farby, sa uskutoční v roku 2024 bez zmeny zberových rájónov. Nádoby sú určené na BRO zo záhrad (konáre, tráva, listie) a na kuchynský odpad, ako sú zvyšky z ovocia a zeleniny, jedál a potravín z domácnosti, ďalej zvyšky pečiva a obilnín či papierové čajové vrecúška. Vzhľadom na obmedzenú nosnosť 240 l nádob, nie je žiaduce prepĺňať ich ťažkým odpa-

dom, ako je napr. zhnité ovocie. Ekologicky vhodným nakladaním s BRO je jeho kompostovanie, ktoré vám odporúčame prednostne využiť. Kompostovať je možné všetky BRO, ktoré vznikajú v domácnosti, záhrade, na poli a pri chove hospodárskych zvierat.

Zberová oblasť	Časti mesta a ulice	január	február	marec – november	december
č. 1 A	Kremnička, Rakytovce, Iliaš, Pršianska terasa, Kráľová a Radvaň – ulice: Podháj, Sládkovičova, Cintorínska a Sokolovská	2. 1. 15. 1. 29. 1.	12. 2. 26. 2.	každý PONDELOK, výnimka: utorok, 2. 4.	9. 12. 23. 12.
č. 1 B	Stará a nová Sásová, Rudlová, Centrum – ulice: Cesta k nemocnici, Petelenova, Horné záhrady, Šoltésovej, Kollárova, Skuteckého a F. Bystrého				
č. 2	Radvaň – ulice: Bočná, Krátka, Stredná, Malachovská, Poľná, Stromová, Stupy, Fončorda, Suchý vrch, Fortnička, Trosky, Centrum – ulice: Dolná, Horná Strieborná, Kuzmányho, Národná, J. Cikera, F. Švantnera, Hurbanova, J. Chalupku, J. Kráľa, M. Hattalu, M. M. Hodžu, Murgašova, R. Nedeckého, Záhradná	3. 1. 16. 1. 30. 1.	13. 2. 27. 2.	každý UTOROK	10. 12. 24. 12.
č. 3	Podlavice, Skubín a Belveder, Graniar a ul. Tajovského	3. 1., 17. 1. 31. 1.	14. 2. 28. 2.	každá STREDA	11. 12. 26. 12.
č. 4	Kostiviarska, Jakub, Nový svet, Uľanka, Jesenský vršok, Karlovo, Slnčné stráne, Medený hámor, Laskomer, Centrum – ulice: Cesta na amfiteáter, Bakosova, J. Bottu, Stoličková, Lazovná, Katovná, Krížna, Prof. Sárú	4. 1. 18. 1.	1. 2., 15. 2. 29. 2.	každý ŠTVRTOK	12. 12. 26. 12.
č. 5	Senica, Majer, Uhlisko, Sídliisko – ul. Jegorovova, Partizánska, Šalková, Centrum – ul. Horná	5. 1. 19. 1.	2. 2. 16. 2.	každý PIATOK	13. 12. 27. 12.

Zber triedených zložiek odpadu v budúcom roku „od dverí“ rodinných domov

Cieľom v oblasti odpadového hospodárstva je zabezpečiť dodržiavanie celosvetovo uznávanej hierarchie. Na prvom mieste sú aktivity na predchádzanie vzniku odpadu. Ak jeho vzniku nevieme predísť, mali by sme zabezpečiť opätovné použitie výrobkov a zvýšiť recykláciu odpadu na maximálnu možnú mieru. Ten, ktorý nedokážeme recyklovať, by mal byť podľa možnosti využitý na výrobu energie a len nevyhnutná časť odpadu by sa mala

skládkovať. Na území mesta funguje od 1. augusta 2023 vývoz triedeného zberu komunálneho odpadu pre obyvateľov v individuálnej bytovej výstavbe (IBV). Ide o združený zber plastov, tetrapakov a kovov, ako aj o vývoz papiera. Vývoz triedených zložiek bude zabezpečovaný podľa harmonogramu v šiestich zberových oblastiach, do ktorých boli jednotlivé mestské časti zahrnuté.

Harmonogram vývozu triedeného zberu odpadu pre obyvateľov v IBV

ZBEROVÁ OBLASŤ	č. 1		č. 2		č. 3		č. 4		č. 5		č. 6	
	Kremnička, Rakytovce, Iľiaš, Pršianska terasa, Kráľová a Radvaň – ulice: Podháj, Sládkovičova, Cintorínska a Sokolovská		Sásová, Rudlová, Centrum – ulice: Cesta k nemocnici, Petelenova, Horné záhrady, Šoltésovej, Kollárova, Skuteckého a F. Bystrého		Radvaň – ulice: Bočná, Krátka, Stredná, Malachovská, Poľná, Stromová, Stupy, Fončorda, Suchý vrch, Fortnička, Trosky, Centrum – ulice: Dolná, Horná Strieborná, Kuzmányho, Národná, J. Cikera, F. Švantnera, Hurbanova, J. Chalupku, J. Kráľa, M. Hattalu, M. M. Hodžu, Murgašova, R. Nedeckého, Záhradná		Podlavice, Skubín a Belveder, Granier a Tajovského ulica		Kostiviarska, Jakub, Nový svet, Uľanka, Jesenský vršok, Karlovo, Slnečné stráne, Medený hámor, Laskomer, Centrum – ulice: Cesta na amfiteáter, Bakosova, J. Bottu, Stoličková, Lazovná, Katovná, Krížna, Prof. Sárú		Senica, Majer, Uhlisko, Sídliisko – ul. Jegorovova, Partizánska, Šalková, Centrum – ul. Horná	
	plasty	papier	plasty	papier	plasty	papier	plasty	papier	plasty	papier	plasty	papier
Január	16. 1.	16. 1.	19. 1.	19. 1.	23. 1.	23. 1.	26. 1.	26. 1.	2. 1. 30. 1.	30. 1.	5. 1.	–
Február	13. 2.	–	16. 2.	–	20. 2.	–	23. 2.	–	27. 2.	–	2. 2.	2. 2.
Marec	12. 3.	12. 3.	15. 3.	15. 3.	19. 3.	19. 3.	22. 3.	22. 3.	26. 3.	26. 3.	1. 3. 29. 3.	29. 3.
Apríl	9. 4.	–	12. 4.	–	16. 4.	–	19. 4.	–	23. 4.	–	26. 4.	–
Máj	7. 5.	7. 5.	10. 5.	10. 5.	14. 5.	14. 5.	17. 5.	17. 5.	21. 5.	21. 5.	24. 5.	24. 5.
Jún	4. 6.	–	7. 6.	–	11. 6.	–	14. 6.	–	18. 6.	–	21. 6.	–
Júl	2. 7. 30. 7.	2. 7.	5. 7.	5. 7.	9. 7.	9. 7.	12. 7.	12. 7.	16. 7.	16. 7.	19. 7.	19. 7.
August	27. 8.	27. 8.	2. 8. 30. 8.	30. 8.	6. 8.	–	9. 8.	–	13. 8.	–	16. 8.	–
September	24. 9.	–	27. 9.	–	3. 9.	3. 9.	6. 9.	6. 9.	10. 9.	10. 9.	13. 9.	13. 9.
Október	22. 10.	22. 10.	25. 10.	25. 10.	1. 10. 29. 10.	29. 10.	4. 10.	–	8. 10.	–	11. 10.	–
November	19. 11.	–	22. 11.	–	26. 11.	–	1. 11. 29. 11.	1. 11.	5. 11.	5. 11.	8. 11.	8. 11.
December	17. 12.	17. 12.	20. 12.	20. 12.	24. 12.	24. 12.	27. 12.	27. 12.	3. 12. 31. 12.	31. 12.	6. 12.	–

Vrecový zber komunálneho odpadu

Výdaj vriec na zmesový komunálny odpad pre obyvateľov a právnické osoby, ktoré majú týmto systémom realizovaný zber, bude zabezpečený v Zbernom dvore v Radvani na Zvolenskej ceste č. 15063 (pri železničnej stanici). Otvára-

cie hodiny sú v pracovných dňoch od 8:30 do 17:30 h. a v sobotu od 8:30 do 17:00 h. Informácie je možné získať na tel. čísle: 048/ 418 61 88. Distribúcia žltých vriec na združený zber plastov, kovov a viacvrstvových kombinova-

ných materiálov (tetrapakov), pre obyvateľov rodinných domov v počte 30 ks na rok 2024, sa uskutoční v decembri spolu s roznáškou brožúry harmonogramov a pravidiel nakladania s komunálnym odpadom na budúci rok.

Šalkovú v minulosti poznali ako Saulfalvu

Dnes ide o najvýchodnejšiu mestskú časť Banskej Bystrice. V nedávnej minulosti bola Šalková samostatnou obcou. Najstaršia, zatiaľ známa, písomná zmienka o nej pochádza z roku 1359. Podľa dostupných prameňov územie pri rieke Hron, na západ a východ od Môlčanského potoka, bolo majetkom magistra Filipa, ktorý toto miesto dostal od kráľa Ladislava IV. za obranu Uhorska. Magister Filip územie následne daroval svojmu bratovi Saulovi, ktorý tu založil osadu Šalková. Názov Saulfalva je odvodený práve od jeho mena.

Foto: MúJ BB

a radi sa sem vracajú. V nedávnej minulosti sa stali aj krivdy. V roku 1996 bolo zmarené platné referendum o oddelení Šalkovej od mesta. Proti vôli obyvateľov sa uskutočnila výstavba skládky komunálneho odpadu. Rovnako aj výstavba malej vodnej elektrárne v rokoch 2013 až 2014. A zabudnúť nemožno ani na zrušenie dobre fungujúcej, hoci málotriednej, základnej školy. Obyvatelia tieto skutočnosti ťažko znáša-

časti pozitívne ovplyvňuje aj futbalový klub FK Šalková, ktorý hrá v súčasnosti aktívne VI. ligu. Činnosť OR bola v uplynulých rokoch zameraná i na vybudovanie detského ihriska pred predajňou potravín. V rokoch 2017 až 2020 sa rekonštruovala spoločenská sála a príslušné priestory. Vymenená bola aj strecha kultúrneho domu. Za príspevnia OZ Šalková sa pred štyrmi rokmi obnovila činnosť ochotníckeho divadla a obecnej knižnice.

Naše očakávania

Veríme, že sa podarí definitívne vyriešiť problém s dopravným prepojením Šalkovej smerom na Banskú Bystricu a Slovenskú Ľupču, vrátane výstavby nového mosta. Taktiež je potrebné realizovať rekonštrukciu vozovky na Hronskej ulici, ktorá je v nevyhovujúcom stave a dobudovanie kanalizácie pre spodné domy na tej istej ulici. V súvislosti s výstavbou nového mosta má byť zrušené detské ihrisko. Je preto potrebné riešiť zriadenie nového multi-

Obec Šalková bola po stáročia domovom pracovných ľudí, ktorí sa živili roľníctvom. Postupne začali pribúdať aj remeselníci zaoberajúci sa hlavne stavebníctvom. O dejinách obce, neskôr mestskej časti, vyšla v roku 2013 monografia, ktorej tvorcom bol kolektív pod vedením historika Marcela Pecníka. Publikácia mapuje prírodu a dejiny Šalkovej. Zároveň približuje aj menej známe okolnosti, napríklad existenciu letiska pre bezmotorové lietanie v polovici 20. storočia, učiteľské pôsobenie Tibora Andrašovana, ako aj prítomnosť jedných z najstarších chránených prírodných rezervácií v jej chotári a okolí.

Súčasnosť v mestskej časti

Šalková sa od roku 1970 stala mestskou časťou Banskej Bystrice. V dnešnej modernej dobe je obkolesená, okrem krásnej prírody, aj priemyselnou výstavbou. No i napriek tomu nestratila pôvodný dedinský ráz a rokmi vytvorený miestny kolorit, pre ktorý tu obyvatelia bývajú

li a mnohí s tým nie sú dodnes vysporiadaní. Nestratili, ale záujem o kultúru, šport a spoločenské dianie. Najvýchodnejšiu mestskú časť Banskej Bystrice tvoria viaceré ulice, a to Fraňa Kráľa, Podjavorinskej, Ľupčianska cesta, Šalkovská cesta, Hronska, Ponická, Poľovnícka, Jiráskova a Mieru. Dnes v Šalkovej žije 1 083 obyvateľov (stav k 30. septembru 2023). Začlenená je do volebného obvodu č. 2 spolu s Uhľiskom, Majerom a Senicou. V mestskom zastupiteľstve je zastúpená dvoma poslancami. Občianska rada (OR) má šesť členov a tvorí poradný orgán pre poslancov mestského zastupiteľstva.

Žijeme aj viacerými podujatiami

Občianska rada v Šalkovej pracuje už niekoľko rokov. V spolupráci s tamojším občianskym združením organizuje podujatia pre deti, slávnostné stretnutia jubilujúcich seniorov, tradičnú šalkovskú zabíjačku i príležitostné výstavy. Taktiež sa do spoločenského života zapája dobrovoľný hasičský zbor. Jeho členovia každoročne pripravujú súťaž v hasičskom športe o Cenu primátora mesta Banská Bystrica, udržiavajú tradíciu fašiangových pochôdzok a zábav, stavajú máje a pre mládež organizujú pochod k hrobu rumunského vojaka, ktorý zahynul počas 2. svetovej vojny. Spoločenský život v našej mestskej

Foto: MúJ BB

funkčného ihriska, ktoré bude slúžiť všetkým obyvateľom našej mestskej časti. Nevyhnutné je tiež vybudovať kanalizáciu pre obyvateľov, ktorí majú trvalý pobyt na ulici Fraňa Kráľa, Podjavorinskej, Ľupčianskej a Šalkovskej ceste. Uvítali by sme väčšiu starostlivosť o budovu kultúrneho domu spolu s jej ďalšou rekonštrukciou. Medzi naše ostatné požiadavky patrí i oprava miestneho rozhlasu, zabezpečenie zvýšenia intenzity signalizačného zariadenia, pokiaľ nebude doriešené dopravné prepojenie Šalkovej, a aj oprava kritických úsekov malých vodných tokov v mestskej časti. Sme presvedčení, že keď sa chce, všetko ide a kompetentní nájdu riešenia na nami prezentované požiadavky v blízkej budúcnosti.

OR Šalková

Foto: MúJ BB

V oceňovaní mladých talentov budeme pokračovať

V polovici novembra tohto roka zaplnili veľkú zasadačku primátora na mestskom úrade mladé talenty so svojimi rodičmi a pedagógmi. K desiatke žiakov a študentov, ktorým sme sa poďakovali počas roka 2023, pribudla ďalšia štvorica. Nechýbala talentovaná huslistka, nadané súrodenecké duo dosahujúce úspechy v športovej oblasti, a ani 15-ročná žiačka, ktorej učaroval umelecký prednes. Mladé Banskobystričanky a jedného Banskobystričana ocenil Martin Majling, druhý zástupca primátora, do kompetencie ktorého stretávanie sa s deťmi a mládežou patrí.

Foto: archív S. Melicherčikovej

Simona Melicherčíková

- hra na husle •

Simonka navštevuje Základnú školu (ZŠ) Spojovú. Je členka Detského folklórneho súboru Matičiarik a pôsobí i v banskobystrickom Šachovom klube Junior. Od roku 2016 chodí do Súkromnej základnej umeleckej školy Róberta Tatára, kde sa zdokonaľuje v hre na husliach. Tej sa začala venovať už ako prváčka na základnej škole. „Odmalička som mala vzťah k hudbe. Najskôr ma lákali bicie nástroje a následne klavír, ale s rodičmi sme sa rozhodli pre husle. Aj môj otec na ne hráva, takže aj to bol dôvod, prečo vyhral pri výbere tento hudobný nástroj,“ konštatuje trinástočná žiačka. V celoslovenskej husľovej súťaži Detvianska zlatá struna získala pred štyrmi rokmi ocenenie Zlaté pásmo. Rovnaký úspech dosiahla pred dvoma rokmi v súťaži Schneiderova Trnava a vlni i v Brezne. Tento rok si zo Schneiderovej Trnavy odniesla Strieborné pásmo. Úspech zaznamenala aj na medzinárodnej husľovej súťaži Prime Violin 2021, kde si za svoj výkon prevzala Zlaté pásmo. „Simonka má v sebe talent a zodpovednosť. Keď som sa žiakom dala naučiť hrať dva riadky, ona sa naučila hneď štyri. Ide jej to podstatne ľahšie, ako iným spolužiakom,“ dodáva Beata Bielíková, učiteľka hry na husliach. Mladá Banskobystričanka má záujem tiež o literatúru. Vyniká aj v matematike, informatike a svoju základnú školu reprezentuje i na olympiádach slovenského jazyka. Zúčastnila sa taktiež na súťažiach informatiky iBor a Scratch.

Foto: archív B. Balážovej

Barbora Balážová

- umelecký prednes •

Žiačka ZŠ Golianova sa venuje umeleckému prednesu, divadlu a moderovaniu už niekoľko rokov. „Odmalička ma k tomu viedla moja mamina. Recitujem už od materskej školy. Na prvom stupni základnej školy prišla za mnou pani učiteľka, či sa nechcem viac venovať recitácii. Súhlasila som. Robím to rada, lebo vtedy na chvíľu vypnem od všetkých povinností. Sústredím sa na sto percent len na jednu jedinou vec a nemyslím na nič iné,“ hovorí 15-ročná školáčka. Texty na prednes sa učí vo svojej izbe v spoločnosti psa, ktorý jej recitovanie rád počúva. Diela si vyberá

podľa toho, či sa vie s nimi stotožniť a oslovia ju. Barbora obsadila v celoslovenskom kole recitačnej súťaže Návraty poézie o cenu Andreja Sládkoviča dvakrát 1. miesto a na rovnakej pozícii sa umiestnila už trikrát v prednese v literárnej súťaži Kováčova Bystrica. Strieborné pásmo si dva razy odniesla z celoslovenského kola súťažnej prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. Úspech zaznamenala aj v krajskom kole festivalu poézie Beniakové Chynorany, kde skončila vlni a tento rok na 1. mieste. Voľný čas venuje od svojich štyroch rokov i krasokorčuľovaniu. Je členka Krasokorčuľarskeho klubu Iskra Banská Bystrica. V celoslovenských pretekoch Slovenského pohára v tomto športe sa vo svojej kategórii v posledných dvoch rokoch umiestnila na prvých troch priečkach.

Foto: archív Kapustíkovci

Súrodenci Kapustíkovci

- skoky na lyžiach a severská kombinácia •

Ďalšou dvojicou ocenených sú brat a sestra, 16-ročný Hektor a 14-ročná Kira Mária. Obaja sú členmi Klubu priateľov skoku na lyžiach a severskej kombinácie, n.o. Hektor sa venuje svojej záľube desať rokov. V uplynulej sezóne nastala v jeho športovej kariére významná zmena. Vstúpil do súťažného kolotoča v mužských kategóriách a stal sa reprezentantom Slovenska. „Nakoľko je u nás absencia veľkých skokanských mostíkov, celá moja príprava prebieha najmä v susednom Poľsku. Medzi moje úspechy patrí 23. miesto na Európskych hrách 2023 Krakow/Malopolska, kde som skákal s európskou mužskou špičkou na mostíku v Zakopanem. Ďalej sú to Majstrovstvá sveta juniorov v severských disciplínach v kanadskom Whistleri, na ktorých som obsadil 19. miesto v skokoch a 30. pozíciu v severskej kombinácii,“ tvrdí Hektor Kapustík. V skoku na lyžiach i v severskej kombinácii sa pravidelne umiestňuje na pódiových miestach v Poľskej lige Orlen Cup. Niekoľkokrát bol na pódiu aj v susednom Česku na Majstrovstvách ČR. Doteraz absolvoval 206 pretekov, z toho bol 58-krát v TOP trojke. V máji tohto roka sa zaradil medzi najúspešnejších športovcov Zväzu slovenského lyžovania, ktorí si prevzali cenu za sezónu

Foto: M. B.

2022/2023. Rovnakému športu sa už ako šesťročná začala venovať aj Hektorova sestra. Pekné výsledky dosiahla nielen vo svojej kategórii dorasteniek, ale aj v kategórii žien. Za všetky spomeňme jej tri 2. miesta, ktoré obsadila na otvorených Majstrovstvách ČR (Memoriál Jiřího Raška), Majstrovstvách Poľska a v mládežníckych pretekoch FIS Youth Cup. Pravidelne získava pódiové umiestnenia v rámci Poľskej ligy zameranej na výchovu skokanov a združenárov Orlen Cup. V sezóne 2022/2023 nás Kira reprezentovala v šiestich krajinách. „Z 31 štartov v pretekoch sa mi podarilo vybojovať 20-krát 1. miesto, štyrikrát 2. miesto a šesťkrát 3. pozíciu. Mojm športovým snom je účasť na zimnej olympiáde. Verím, že raz budem súťažiť vo Svetovom pohári,“ hovorí žiačka Základnej školy s materskou školou v Badíne. Prednádávnom sa jej podaril dosiahnuť nový osobný rekord počas tréningu na mostíku Wielka Krokiew v Zakopanem, kde na lyžiach skočila 129 m.

Motivácia je dôležitá

Zámerom udeľovania ďakovných listov žiakom a študentom je vyzdvihnúť ich aktivity, ktorým sa venujú a dosahujú v nich výborné výsledky, či už ide o vzdelanie, kultúru alebo šport. V neposlednom rade je to aj forma šírenia osvetu medzi mladými, nakoľko ide o motivačné poďakovanie. „Hovorí sa, že úspech je to, čo vám ľudia nikdy neodpustia. Som však presvedčený, že v tomto prípade to neplatí, a práve úspech mladých ľudí môže byť hnacím motorom pre všetkých ostatných. Ocenení žiaci a študenti sú dôkazom, že voľný čas dokážu využiť zmysluplne vo svoj prospech, a nielen vysedávaním a tukaním do mobilu či tabletu,“ uzatvoril tohtoročné oceňovanie Martin Majling. Podľa jeho slov bude špeciálne poďakovanie pokračovať aj v roku 2024, keďže nadaných detí a tínedžerov máme v našom meste oveľa viac. *M. Strelec*

Banskobystrické Vianoce budú pestré i veselé

Keď sa dni skracujú a zlatá jeseň odovzdáva štafetu chladnejšiemu zimnému počasiu, vtedy pomaly prichádzajú Vianoce. Radosť z ich príchodu, počas adventu, oslavujeme s veľkým nadšením a citom. Vianočné trhy, pečivo, adventný veniec, rozsvietený stromček a ďalšie zvyky i tradície neodmysliteľne patria k čaru najkrajšieho obdobia roka. Spríjemniť si čas do Štedrého dňa bude možné v centre vianočnej nálady na banskobystrickom námestí, kde sa uskutoční množstvo podujatí, ako aj v kultúrnych a sakrálnych priestoroch nášho mesta. Program Banskobystrických Vianoc na Námestí SNP otvorí 6. decembra 2023 Mikuláš, ktorý rozsvieti vianočný stromček a deťom porozdáva sladké dobroty. Okrem stromčeka sa v tento deň rozsvieti i meštiansky dom č. 12 z 15. storočia. Prostredníctvom videomappingu s názvom Svetlo v Kúte sa návštevníci dozvedia o historickom vývoji tohto domu.

Vianoce sú, keď sme spolu

Počas vianočného obdobia sa Banskobystričania môžu tešiť na koncert Márie Podhradskej s kapelou i na skupinu Samo Tomeček a Milujem Slovensko Band. Výnimočný spevák rusínskych piesní Štefan

Štec a Ľudová hudba Fajta sa predstavia na tradičnom podujatí Primátorský punč, z ktorého výťažok aj tentokrát poputuje na charitatívne účely. Súčasťou programu budú tiež zvyky a tradície. V tomto roku ich pripomenie Folklórna skupina Detvani z Detvy vo svojom pásme Od štedrého večera do pounočnej omši, ako aj vystúpenie banskobystrického Univerzitného folklórneho súboru Mladost. Nezabudli sme ani na detského diváka, ktorého poteší nielen mikulášsky program, ale i vianočná rozprávka a živý betlehem. Už tradične si obyvatelia a návštevníci Banskej Bystrice budú môcť zazvoniť na zvoničke prianí.

Nálada bude nielen na námestí

Foyer historickej radnice od 4. decembra 2023 zaplnia betlehemy rezbára Petra Zo-

Foto: archív MsÚ BB

ričáka. Vianočné podujatia sa uskutočnia aj v banskobystrických kostoloch. V Robotníckom dome budú zasa deti z materských, základných a umeleckých škôl, vlastnými originálnymi dekoráciami, zdobiť vianočné stromčeky. Vyzdobené symboly Vianoc neskôr potešia seniorov v zariadeniach sociálnych služieb a detičky v Rozprávkových jasličkách. O pohodovú atmosféru sa na Námestí SNP postarajú do 5. januára 2024 stánky s občerstvením, ku ktorým od 6. do 21. decembra tohto roka pribudnú i predajcovia s rôznym vianočným sortimentom.

Silvester a Nový rok

V posledný deň roka sa Banskobystričanky a Banskobystričania zabavia s kapelou Le Payaco. Po polnoci roztancuje najkrajšie slovenské námestie tanečná zábava s DJ-om. Prvý januárový deň roka 2024, kedy si pripomenieme aj Deň vzniku Slovenskej republiky, oslávim Nový rok o 16:00 h. koncertom skupiny Peter Bič Projekt a o 17:00 h. pyromuzikálnou šou. Kompletný program Banskobystrických Vianoc, na ktoré vás srdečne pozývame, nájdete na poslednej strane Radničných novín.

Oddelenie kultúry, MsÚ BB

Vo Vatikáne ocenený rezbár pre nás vyrezal betlehem

Peter Zoričák sa venuje rezbárstvu už takmer polstoročie. Diela, ktoré vznikajú pod jeho rukami, vyrezáva z lipového, hruškového, čerešňového, slivkového či brestového dreva. Vyrába nielen pár centimetrové miniatúry, ale aj štvormetrové stojace skulptúry, ktoré prezentuje na výstavách doma aj v zahraničí. Tvorba kremnického rezbára je viditeľná v humenskom skanzene, Čiernom Balogu či v areáli Folklórneho festivalu Východná. V najbližších dňoch pribudne i pri Barbakáne, kde počas Vianoc vystavíme betlehem.

Foto: MsÚ BB

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) vytvoril dve sediace postavy dedka a babky v nadživotnej veľkosti. Počas návštevy Slovenska sa sochy zapáčili monackému princovi Albertovi. O pár mesiacov neskôr, po jeho pobyte v Bratislave, sa sediace postavy objavili na výstave venovanej rezbárstvu v Monaku. „Betlehemov som doteraz vyrobil stovky. Pre Banskú Bystricu som vyrezal prvý veľký betlehem, ktorého súčasťou sú sochy Svätej rodiny v pozadí s anjelom. V budúcom roku ešte pribudnú traja králi,“ konštatuje sochár z Kremnice. Na výrobu sôch použil topoľové kmene. Tvaru dreva prispôbil aj postavy Panny Márie a svätého Jozefa, ktorých urobil kľacíacich. Stojaci anjel má priemer približne 45 cm a výšku okolo 170 cm. Pripravovaní traja králi majú byť vysokí takmer 180 cm. „Mojou snahou je, aby každá socha mala svoju dušu, aby každého, kto sa na ňu pozereá, vedela oslaviť. Niektoré postavy majú v sebe výraz veselosti, iné zas smútku a oduševnenia. Aj to je môj spôsob vyjadrenia sa,“

hovorí Peter Zoričák, ktorému bol pred viac ako dvoma desaťročiami udelený ÚĽUV-om a Ministerstvom kultúry SR titul majster ľudovej umeleckej výroby. Jeho tvorbu ocenili v januári 2018 aj vo Vatikáne počas 42. ročníka výstavy „100 jasličiek“. Kremnický umelec vystavoval v najmenšom štáte sveta betlehem zložený z dvoch častí a vyfarbený temperovými farbami. V konkurencii 150 betlehemov z 13 talianskych regiónov a z vyše 30 krajín získal so svojím dielom druhé miesto v kategórii zahraničné jasličky. „Teší nás, že v priestore medzi Barbakánom a Farským kostolom Nanebovzatia Panny Márie pribudne počas tohtoročných vianočných sviatkov betlehem. Pre Banskobystričanov a návštevníkov mesta ho inštalujeme 9. decembra. Veríme, že dielo od autora oceňovaného nielen doma, ale aj v zahraničí, sa potešia malí i veľkí, a stane sa jedným zo symbolov vianočnej atmosféry v našom meste,“ dodala Jana Očenašová, vedúca oddelenia kultúry.

M. Strelec

Mestské lesy zdobí kaplnka patróna poľovníkov

Ak sa podarí zmeniť myslenie ľudí a naučiť ich, ako pristupovať k prírode tak, aby sme ju nepoškodzovali, je veľká šanca, že zachováme alebo obnovíme hodnoty, ktoré sa nám tu doposiaľ zachovali. Tvrdia to banskobystriční mestskí lesníci. Už roky sa starajú o vodný žľab Rakytovo, lesoparky, náučné chodníky i viaceré chránené územia. Ide pritom len o časť prírodného bohatstva, ktoré ponúkajú lesy obkolesujúce Banskú Bystricu. V súčasnosti k nemu pribudla kaplnka svätého Huberta osadená v lokalite Tajchy nad Horným Harmancom, ktorú v septembri tohto roka požehnal správca miestnej farnosti Pavol Lojan.

Foto: Mestské lesy

Kaplnka je, okrem sochy, celá z jedného kusa lipového dreva. Niekoľko dní ju vyrezával ľudový rezbár Martin Kalman. Socha svätého Huberta nepochádza zo Slovenska, ale zo susedného Poľska. Lesníci drevenú podobu svätca zakúpili v Krakove. Za pomoci poľských lesníkov a Spolku

svätého Vojtecha v Banskej Bystrici sa im rezbárske dielo podarilo doviesť až na miesto jeho osadenia. „Lesy plnia viaceré funkcie, a to ekologické, environmentálne i produkčné. Významné sú aj kultúrne a vzdelávacie

funkcie. Aj preto je na našom území napríklad národná kultúrna pamiatka, rakytovský vodný žľab, a aj viacero náučných chodníkov. Naša kultúra a vzdelanie sú postavené na kresťanských základoch a odkaze svätých Cyrila a Metoda. Preto sme sa rozhodli vybudovať kaplnku svätého Huberta,“ objasňuje Blažej Možucha, riaditeľ Mestských lesov Banská Bystrica, s.r.o. V lokalite Tajchy, kde bola kaplnka umiestnená, je bývalá lesná škôlka, ktorá bola v minulosti veľmi precízne vybudovaná z kamenných terás. Terasy sa podarilo v súčasnosti obnoviť a škôlka by mala byť vyhlásená za významné lesnícke miesto. Zároveň bola zrekonštruovaná i malá poľovnícka chatka. Mestskí lesníci preto považovali toto miesto za dôstojné pre umiestnenie kaplnky. Lokalita dnes slúži na oddych nielen poľovníkom, ale aj bežným návštevníkom našich hôr a turistom. „Významné lesnícke miesta na Slovensku vyhla-

suje Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene od roku 2007. Samozrejme, miesto musí preskúmať tím odborníkov na históriu a lesníctvo, ktorý rozhodne o tom, či spĺňa kritériá. Ak áno, významné lesnícke miesto sa zapíše do zoznamu a stane sa taktiež súčasťou knižnej publikácie, ktorá je Lesníckym a drevárskym múzeom vydávaná. Plní sa tak kultúrna a vzdelávacia funkcia lesov. Taktiež je predpoklad, že sa vyhlásené významné lesnícke miesta stanú predmetom väčšej ochrany,“ konštatuje Jozef Jankov, hlavný inžinier mestských lesov. Okolie kaplnky a bývalej lesnej škôlky lesníci postupne ešte viac upravujú a zveľadia, aby sa v areáli mohli organizovať svätohubertske sväté omše. Po plavení dreva v Rakytove by išlo o druhé väčšie podujatie, ktoré plánujú lesníci pripravovať každoročne v septembri. Turisti a cykloturisti sa ku kaplnke dostanú trasou od Horného Harmanca.

M. Strelec

Obnovou prejde niekdajšie detské ihrisko Hexagon

Starostlivosť o výtvarné diela vo verejnom priestore mesta pod Urpínom prebieha dlhodobo, v úzkej spolupráci Oddelenia kultúry MsÚ a odborníkov. Vďaka vyčleneným financiam z mestského rozpočtu sa postupne darí týmto dielam prinavrátiť podobu, akú mali kedysi. Najbližšie sa dočká zveľadenia Hexagon v Parku pod Pamätníkom SNP, ktorého pôvodný stav si pamätajú hlavne staršie generácie. Dielo bude obnovované pod dohľadom Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica.

V priebehu uplynulých rokov sa samospráve podarilo obnoviť, okrem iných, všetky diela, ktoré boli uznesením mestského zastupiteľstva vyhlásené za pamätihodnosti mesta. Išlo napríklad o kinetické objekty od akademického maliara Michala Kerna Universum a Mobil, Obytnú plastiku akademického maliara a sochára Jaroslava Kubičku, údržbu Möbiovej pásy od autora Štefana Belohradského alebo Partizána Karola Dúbravského. Nedávno bola zrealizovaná replika pôvodnej drevenej plastiky Poľné znaky Vladimíra Kompánka v Parku pod Pamätníkom SNP. V najbližšom období získa svoju niekdajšiu podobu aj dielo Hexagon, ktoré v minulosti slúžilo ako detské ihrisko. „Prvé stretnutie a odborné prerokovanie k Hexagonu sme zorganizovali už v roku 2019, pričom sme požiadali odborníkov, aby navrhli alternatívy možných riešení a vytvorili k dielu posudky. Ide o významný artefakt, pretože je súčasťou Pamätníka SNP,“ objasňuje Jana Pelikánová z Oddelenia kultúry MsÚ v Banskej Bystrici. K budúcnosti diela sa pred štyrmi rokmi vy-

jadrili i významní historici umenia, ktorí ho odporučili ponechať a zachrániť pre budúce generácie. Autorstvo tohto výtvarného diela sa dlhé roky pripisovalo Karolovi Lackovi. Kurátorka Stredoslovenskej galérie a historička umenia Zuzana Leškanič Majlingová však zrealizovala podrobný výskum a zistila, že pravým autorom diela bol priemyselný dizajnér Ján Ondrejovič. Následne nadviazala kontakt s dedičmi a spracovala archívne materiály, ktoré poskytla samospráve. „Ihrisko bolo vytvorené s rešpektom k symbolickým hodnotám a výtvarným nárokom významnej lokality mesta. Mám radosť, že po dlhoročnej spolupráci Janky Pelikánovej z oddelenia kultúry s odborníkmi, mesto pristúpilo k jeho obnove. Zásahu na popularizácii významu originálneho detského ihriska Hexagon majú aj domáce umelecké a kultúrne inštitúcie. Poďakovanie patrí i mnohým obyvateľom a všetkým, ktorí sa spájali a venovali myšlienke jeho zachrany od roku 2015 neúchajúcu pozornosť,“ hovorí Zuzana Leškanič Majlingová. Vlni vypracovala znalecký

posudok Darina Arce a v tomto roku začne obnovu akademický sochár Matúš Jančura. Už tento rok sa začne s prvou etapou obnovy diela, v rámci ktorej bude spracovaná dokumentácia, zhotovené formy a začne sa s výrobou jednotlivých prefabrikovaných dielcov. „Na tému obnovy Hexagonu prebiehala odborná diskusia o rozsahu rekonštrukcie. Po konzultáciách sa rozhodlo, že časť diela ostane a z ďalšej sa urobí replika podľa pôvodných vzorov. Existujú fotografie autentického modelu, na základe čoho vyhotovíme technickú dokumentáciu. Následne vyrobíme formy a postupne budeme dielo obnovovať a dopĺňať chýbajúce časti,“ objasňuje akademický sochár Matúš Jančura.

Z. Marhefková

Foto: MsÚ BB

Július Cesnak

Uplynulo 160 rokov od narodenia a 90 rokov od úmrtia mešťanostu, organizátora, výnimočného človeka a zaslúžilého obyvateľa Banskej Bystrice.

Korene rodiny Cesnakovcov siahajú do obce Zemiansky Vrbovok v krupinskom okrese. Prvá matičná zmienka o zemianskej evanjelickej rodine v Banskej Bystrici pochádza z 8. augusta 1832. Bol to svadobný deň Gabriela Cesnaka (1802 – 1876), starého otca Júliusa, ktorý si bral za manželku Zuzanu rod. Nádejovú (1812 – 1878). Rok po sobášii sa im narodil syn Gustáv, otec budúceho mešťanostu Júliusa. Vyučený pekár sa oženil s Kornéliou Korónyovou, dcérou radvanského remeselníka. V rodine sa okrem syna Júliusa narodila ešte dcéra Kornélia Karolína (1859 – 1924).

Július Cesnak (tiež: Gyula Czesznak, Czesznák, Česznák, Česnak, Česnák) prišiel na svet 26. marca 1863. Vzdelávať sa začal najprv štyri roky na elementárnej chlapčenskej cirkevnej škole a pokračoval na päťročnom evanjelickom gymnáziu. Posledné tri ročníky však absolvoval na vyššom kráľovskom rímsko-katolíckom gymnáziu, ktoré ukončil v roku 1882. Po skončení štúdií sa začal naplno venovať politickej kariére. V roku 1890 sa 27-ročný Július oženil s 19-ročnou Irmou Máriou rod. Rosenauerovou (1871 – 1924). Narodili sa im traja synovia: Gejza (3. februára 1892, predčasne zomrel 5. júna 1892), Július ml. (2. augusta 1895, zomrel 27. mája 1915 na fronte v poľskom pohraničnom meste Kalników) a Ľudovít (1. decembra 1899, zomrel v januári 1976). Július Cesnak zomrel 13. apríla 1933 ako 70-ročný. Pochovaný je na evanjelickom cintoríne. V rodinnej hrobke je tiež pochovaná aj manželka Irma, jeho otec Gustáv, sestra Kornélia, synovia, a aj starí rodičia Gabriel a Zuzana. V čase úmrtia zaslali rodine písomné kondolencie starostovia z Liptovského Sv. Mikuláša, Košíc, Prešova, Levíc, Skalice, Dobšinej a Kremnice, ako aj v Banskej Bystrici pôsobiaci dôstojnícky zbor 26. pešieho pluku a filiálka Pražskej mestskej sporiteľne.

30 rokov mešťanostom

V rokoch 1883 až 1893 bol Július Cesnak úradníkom mestského magistrátu. Za mešťanostu ho jednomyseľne zvolili 19. mája 1893. Svojím osobným nasadením a odvahou výrazne zmenil ekonomický, sociálny aj kultúrny profil mesta. Vo funkcii pôsobil v rokoch

Bronzová busta Júliusa Cesnaka

Foto: archív Stredoslovenského múzeu

1893 až 1923, a to i v období silného maďarizačného tlaku a v ťažkých časoch vojnových rokov, počas ktorých prišiel o syna. Obyvatelia Banskej Bystrice, ktorí si vážili jeho aktivity v prospech mesta, ho opätovne zvolili za mešťanostu aj v povojnovom období a v novovzniknutej Československej republike. Dňa 28. decembra 1922 však za prítomnosti hlavného slúžneho Adolfa Pštroša odstúpil 59-ročný Július Cesnak z funkcie mešťanostu a odovzdal ju no-

Za lepší aj krajší život v meste

vozvolenému Kolomanovi Mikulovi a členom obecnej rady mesta. Abdikáciu prijali. Na zasadnutí 17. januára 1923 sa členovia obecnej rady mesta uzniesli vysloviť Cesnakovi poďakovanie za vykonanú prácu. Odovzdali mu Pamätný list, ktorý zostavil vedúci notár Ján Lukovský a výtvarne stvárnil maliar Július Flache.

Július Cesnak sa do povedomia významne zapísal svojimi aktivitami v oblasti zlepšenia životného prostredia mesta. V súčasnosti by sme ho mohli označiť za prvého environmentalistu v Banskej Bystrici. Dokladom sú jeho zrealizované zámery. Nechal vybudovať mestský vodovod a kanalizáciu, upravil ulice kamennou dlažbou, skrášlil ich výsadbou okrasných drevín a otvoril novú, dnešnú Skuteckého ulicu. Cesnakove estetické cítěnie sa prejavilo aj premenou lúk na kvitnúce parky, zriadil serpentínové chodníky na Urpín, uprostred kvetinových záhonov postavil vodostreky, humanizoval malebné hronské nábrežia a založil spolok milovníkov kvetín Hortenzia. Stál pri zrode niekoľkých škôl, od meštianskej chlapčenskej cez vyššiu obchodnú školu pre ženské povolania a vedenie domácnosti až po preloženie Priemyselnej odbornej školy kovorobnej z Gelnice. Taktiež pomohol k novej budove katolíckeho gymnázia a k premene evanjelického na vyššie gymnázium. Výstavbou mestskej hydroelektrárne osvetlil domácnosti aj ulice. Počas jeho

funkčného obdobia postavili Národný dom, budovy Národnej banky, sporiteľne, súdu aj YMCY, najstaršej a najväčšej celosvetovej mládežníckej organizácie na svete. Organizoval zbierky na pomoc chudobným. Vo vojnovom období podporoval zdravotníctvo (mestskú nemocnicu, Červený kríž, liečebňu pre chorých a zranených vojakov) a zabezpečoval zásobovanie obyvateľov potravinami. Nadácia Júliusa Cesnaka podporovala mladých študentov, vrátane vysokoškolákov, v zahraničných študijných pobytoch s následným využitím nadobudnutých znalostí v domácom hospodárstve a priemysle. V hospodárskej oblasti venoval pozornosť reorganizácii mestského lesného hospodárstva, ktoré bolo významným zdrojom príjmov mesta. Snažil sa o železničné prepojenie Banskej Bystrice s Ružomberkom a neskôr s Dolnou Štubňou. V sociálnej sfére riešil problematiku ľudí bez domova založením chudobinca, vývarovne a verejných kúpeľov pre nižšiu vrstvu obyvateľov. Súčasne organizoval zbierky na pomoc chudobným.

Podpora histórie a muzeálnej činnosti

V roku 1895 zastával Cesnak post dočasného predsedu a o dva roky neskôr podpredsedu Banskobystrickej historickej a archeologickej spoločnosti, ktorá vznikla na podporu a rozvoj Mestského múzea a vybudovanie prvej múzejnej expozície. V záujme ochrany historických pamiatok sa postaral o vznik múzea a v Matejovom dome o založenie prvej muzeálnej expozície v roku 1909. Na zasadnutí obecnej rady mesta 9. marca 1927 vedúci notár predložil návrh, aby na znak vďaky a úcty Cesnakovi, dalo mesto vyhotoviť bronzovú bustu podľa návrhu bratislavského akademického sochára Ladislava Majerského. Busta mala byť počas života Júliusa Cesnaka uložená v jeho súkromnom depozite a po smrti vystavená vo vyhradenom priestore mestského domu. Podľa zápisu zo zasadnutia mestskej rady bola busta odliata v umeleckej zlievarni Františka Bartáka v Prahe a uložená v mestskom archíve. V súčasnosti je súčasťou expozície v Matejovom dome na druhom poschodí.

Ocenenie zásluh

Mimoriadne zásluhy Júliusa Cesnaka o rozvoj mesta boli vyzdvihnuté na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva 18. mája 1918 pri príležitosti 25. výročia jeho pôsobenia vo funkcii mešťanostu. Pred desiatimi rokmi bola Júliusovi Cesnakovi udelená in memoriam Cena mesta za mimoriadny prínos v oblasti hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Banskej Bystrice pri príležitosti jeho trojnásobného jubilea, a to 150. výročia narodenia, 120. výročia nástupu do funkcie mešťanostu a 80. výročia úmrtia.

F. Glocko, Stredoslovenské múzeum

Plavecká 24-hodinovka odštartuje na pravé poludnie

Vianočné obdobie sa v meste pod Urpínom spája s jedinečným podujatím, ktoré každoročne priláka na Krytú plaváreň na Štiavničkách mnoho domácich, a aj zahraničných návštevníkov. Už 25. ročník Banskobystrickej plaveckej 24-hodinovky sa uskutoční od 28. decembra 2023 so začiatkom o 12:00 h. Každý účastník, ktorý odpláva sto metrov, bude odmenený diplomom a malou pozornosťou. Po skončení akcie vyhodnotíme najrýchlejších plavcov. Okrem nich už tradične odmeníme vecnými cenami aj najstarších účastníkov. O tom, že ide o populárny plavec-ký maratón svedčia i počty návštevníkov

z posledných rokov. Vlni si sto metrov pre zdravie odplávalo 1 478 ľudí, pričom celková

návštevnosť plavárne dosiahla 2 281 návštevníkov. Rekordný naďalej zostáva rok 2018.

Vtedy sa do maratónu zapojilo 1 910 plavcov s návštevnosťou plavárne na úrovni približne 3 300 ľudí. Počas 24-hodinového športového podujatia môžu obyvatelia a návštevníci Banskej Bystrice využiť 1,5-hodinový bezplatný vstup, v rámci ktorého si môžu odplávať sto metrov pre zdravie a spestriť si tak sviatočné obdobie. Prvý bezplatný vstup bude umožnený 28. decembra 2023 o 11:00 h. a posledný 29. decembra tohto roka o 11:30 h.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Počas zimných mesiacov si prídu na svoje fanúšikovia futbalu aj behu

Foto: archív MsÚ BB

V Športovej hale Dukla na Štiavničkách sa 9. decembra 2023 uskutoční jubilejný 30. ročník futbalového turnaja žiakov „O pohár Joze-

fa Vengloša“. Počas dlhej tradície podujatia sme mohli na palubovke Dukly vidieť viac ako 3 500 mladých futbalistov. Mnohí z nich neskoršie obliekali a niektorí stále obliekajú i reprezentačné dresy svojich krajín. Zo slovenských hráčov to boli: Stoch, Hamšík, Haraslín, Pekarík, Kucka, Greguš, Rodák, Gyombér, Ďuriš, Sauer, Koscelník, Pačinda, Škriniar, Schranz, Považanec, Polievka a mnohí ďalší. Je preto pravdepodobné, že aj počas tohto ročníka diváci uvidia budúcu hviezdu slovenskej futbalovej reprezentácie. Začiatok turnaja je o 9:00 h.

Milovníci športu sa môžu tešiť na jeden z najkrajších behov sezóny, a to Trojkráľový večerný beh.

V sobotu, 6. januára 2024 sa na päťkilometrovú trať uličkami vianočnej večernej Banskej Bystrice vydá približne 1 000 bežcov. Štart hlavnej kategórie je naplánovaný o 17:30 h. na Námestí SNP. Predtým, o 16:50 h. sa na 600 metrovú trať vydajú deti vo veku od 6 do 12 rokov. V súvislosti s behom budú prebiehať od 17:30 do 18:20 h. postupné krátkodobé uzávierky cestných komunikácií v centre mesta. Ide najmä o ulice: Horná, Robotnícka, Kapitulská, Národná, Kuzmányho, Janka Kráľa, Strieborné námestie, Lazovná a časť Fortničky. Doprava bude usmerňovaná na obchádzkové trasy príslušníkmi Policajného zboru SR.

J. Ivan a Oddelenie športu, MsÚ BB

Nominujte svojich favoritov na ocenenie Najlepší športovci mesta za rok 2023

V tomto roku sa mnohí banskobystrickí športovci tešili z významných úspechov na domácich a zahraničných podujatiach. Niektorí z nich si vytvorili osobné a dokonca i národné rekordy, a tak opäť naše mesto zviditeľnili doma aj vo svete. Podobne ako v minulých rokoch, sa tým najúspešnejším športovcom, trénerom, funkcionárom či pracovníkom v športe poďakujeme udelením ceny Najlepší športovci mesta Banská Bystrica za rok 2023. Na tradičné ocenenie môžu svojich favoritov navrhnúť tréneri, funkcionári, inštitúcie, ale najmä obyvatelia mesta. Nominovať je možné jednotlivcov, kolektívy, funkcionárov, trénerov a pracovníkov v športe, ktorí denno-

denne svojím zanietením prispievali k rozvoju športu, výchove talentov a robili dobré meno nášmu mestu. Súčasťou ankety bude i internetové hlasovanie, ktoré sa uskutoční od 1. do 12. februára 2024. V samotnom hlasovaní bude možné následne podporiť jedného jednotlivca a jeden kolektív. Nominanti s najväčším počtom hlasov budú na slávnostnom galavečere ocenení v kategórii víťaz internetového hlasovania.

Foto: archív MsÚ BB

Vaše nominácie športových osobností nám môžete posilať do 15. januára 2024 prostredníctvom vyplneného formulára na adresu: Mestský úrad Banská Bystrica, Odbor kultúry, športu a cestovného ruchu, Oddelenie športu, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo elektronicky na e-mailovú adresu filip.tomasovic@banskabystrica.sk. Formulár nájdete na webe mesta www.banskabystrica.sk, v Klientskom centre MsÚ a v Informačnom centre na Námestí SNP 1. Návrhy môžete posilať aj prostredníctvom elektronického formulára zverejneného na webovej stránke mesta.

Oddelenie športu, MsÚ BB

BANSKOBYSSTRICKÉ VIANOCE

ČARO VIANOC

1.12. – 7.12.2023
ROBOTNÍCKY DOM

Výstava výtvarných prác detí z MŠ.

DREVENÉ BETLEHEMY

4.12.2023 o 17:00 h

FOYER HISTORICKEJ RADNICE

Vernisáž výstavy drevených betlehemov majstra ľudovej umeleckej výroby PETRA ZORIČÁKA.

Výstava potrvá do 8.1.2024.

MIKULÁŠ NA NÁMESTÍ

6.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Príchod Mikuláša na koči, rozsvietenie vianočného stromčeka a tanečné vystúpenie žiakov ZUŠ J. Cikkeru.

SVETLO V KÚTE

6.12.2023 o 18:00 h

KÚT 12, NÁMESTIE SNP 12

Videomapping historického vývoja meštianskeho domu z 15. storočia.

HRAJTEŽE MI, HRAJTE

8.12.2023 o 19:00 h

EVANJELICKÝ KOSTOL, LAZOVNÁ ULICA

Vianočná verejná rozhlasová nahrávka folklórneho koncertu štúdia RTVS.

MÁRIA PODHRADSKÁ

8.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Koncert v podaní charizmatickej speváčky, textárky a skladateľky s kapelou.

BETLEHEMSKÁ HRA

PRI DREVENOM BETLEHEME

9.12.2023 o 16:00 h

NÁMESTIE Š. MOYSESA, BARBAKÁN

Ľudová vianočná hra o narodení Ježiška.

Uvedenie betlehemu pre Banskú Bystricu od PETRA ZORIČÁKA s betlehemcami z Heľpy a fujaristom Michalom Filom.

SAMO TOMEČEK

A MILUJEM SLOVENSKO BAND

9.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Koncert populárnej slovenskej skupiny.

VIANOČNÝ KONCERT

KONZERVATÓRIA J. L. BELLU

11.12.2023 o 18:00 h

ROBOTNÍCKY DOM

Účinkujú: sólisti, komorné zoskupenia,

ľudová hudba, zbor a orchester konzervatória.

PUNČ UMB

12.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Charitatívne podujatie Univerzity Mateja Bela.

Účinkuje: UFS Mladost z Banskej Bystrice.

OD ŠTEDRÝHO VEČERA

DO POUNOČNEJ OMŠI

13.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Pôvodné vianočné zvyky a tradície

predstaví FS Detvaní z Detvy.

VIANOCE PRE ŠTYRI RUKY

13.12.2023 o 19:00 h

CIKKEROVA SIEŇ HISTORICKEJ RADNICE

Výnimočný koncert zo skvostnej klavírnej literatúry.

Účinkujú: Eva Varhaníková a Ladislav Fančovič.

ARS POETICA NEOSOLIENSIS

14.12.2023 o 17:00 h

CIKKEROVA SIEŇ HISTORICKEJ RADNICE

100. cyklus autorského čítania poézie.

PRIMÁTORSKÝ PUNČ

15.12.2023 o 17:00 h

NÁMESTIE SNP

Tradičné charitatívne podujatie.

Účinkuje: ŠTEFAN ŠTEC & FAJTA.

O dobrú náladu sa postará aj Paľo Majerík so svojou heligónkou.

VIANOČNÝ ZÁZRAK

16.12.2023 o 17:00 h

ROBOTNÍCKY DOM

Veselé činoherno-bábkové predstavenie

o slovenských vianočných zvykoch a tradíciách v podaní Divadla SpoznaVoza.

Tvorivé dielne pre deti, zdobenie vianočného stromčeka a vianočný punč.

NARODIL SA KRISTUS PÁN

20.12.2023 o 16:00, 17:00 a 18:00 h

NÁMESTIE SNP

Živý betlehem v podaní Spoločnosti

veselých šermiarov Cassanova.

BANÍCKE KANTÁCIE

26.12.2023 o 17:30 h

KOSTOL NANEBOVZATIA

PANNY MÁRIE, NÁMESTIE Š. MOYSESA

6. ročník vianočného pásma

Starohorského baníckeho spevokolu.

PASTIERSKE VIANOCE

26.12.2023 o 18:00 h

KOSTOL PANNY MÁRIE, POMOCNICE

KREŠŤANOV, TATRANSKÁ ULICA

Vianočné a duchovné zvyky našich predkov.

BANSKOBYSSTRICKÁ

PLAVECKÁ 24-HODINOVKA

28.12.2023 od 12:00 h

29.12.2023 do 12:00 h

KRYTÁ PLAVÁREŇ ŠTIAVNIČKY

25. ročník obľúbeného plaveckého podujatia.

SILVESTER 2023

31.12.2023 od 23:00 h

NÁMESTIE SNP

Rozlúčka so starým rokom

so skupinou LE PAYACO a DJ BackOnLabel.

NOVOROČNÁ

PYROMUZIKÁLNA SHOW

1.1.2024

NÁMESTIE SNP

Oslavy vzniku Slovenskej republiky a Nového roku.

16:00 h Koncert skupiny PETER BIČ PROJEKT

17:00 h PYROMUZIKÁLNA SHOW

TROJKRÁĽOVÝ VEČERNÝ BEH

6.1.2024

NÁMESTIE SNP

16:50 h Beh na 600 m, deti od 6 do 12 rokov

17:30 h Hlavný beh 5,39 km

TROJKRÁĽOVÉ KANTÁCIE

6.1.2024 o 20:00 h

KOSTOL SV. ALŽBETHY UHORskej,

DOLNÁ ULICA

Banické koledy, zvyky a tradície v podaní Starohorského baníckeho spevokolu.

PRÍLEŽITOSTNÝ TRH:

24.11.2023 – 5.1.2024

Stánky s občerstvením 11:00 – 23:00 h.

06.12.2023 – 21.12.2023

Stánky s vianočným a doplnkovým sortimentom 9:00 – 20:00 h.